

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Gwenda Thomas
Y Dirprwy Weinidog Plant a Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru

26 Hydref 2011

Annwyl Gwenda

Hoffwn ddiolch i chi am ddod i gyfarfod y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar 20 Hydref fel rhan o'n gwaith o graffu ar gynigion cyllideb drafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2012-13.

Rydym wedi ysgrifennu at y Pwyllgor Cyllid er mwyn ei gynorthwyo yn ei waith o graffu'n strategol ar y gyllideb ac mae copi o'r llythyr ynghlwm. Hefyd, caiff y llythyr hwnnw ei gyhoeddi ar wefan y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Gwybodaeth bellach

Yn y cyfarfod, bu i chi gytuno i rannu â ni'r adroddiad gan awdurdodau lleol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y pecyn gwella Camau Cyntaf.

Diolch am helpu'r Pwyllgor â'i waith ac rydym yn edrych ymlaen at gael yr adroddiad gennyh pan fydd ar gael.

Yn gywir

Mark Drakeford

Mark Drakeford AC
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Amgaeir: Llythyr i'r Pwyllgor Cyllid

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Jocelyn Davies
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

26 Hydref 2011

Annwyl Jocelyn

Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth lafar gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Plant a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 20 Hydref mewn cysylltiad â Chyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru gan ei fod yn effeithio ar bortffolio ein pwyllgor ni. Mae'r llythyr hwn yn cyflwyno ein sylwadau, a allai lywio eich gwaith craffu strategol cyffredinol ar y Gyllideb Ddrafft.

Byddwn hefyd yn rhannu ein safbwyntiau â'r Gweinidog a'r Dirprwy Weinidog a chyhoeddir y llythyrau hyn ar ein gwefan.

Y defnydd o ffigurau chwyddiant

Yn gyffredinol, rydym yn awyddus i fynegi ein pryderon nad yw ffigur dadchwyddo CMC Trysorlys Ei Mawrhydi, fel y'i defnyddir yn gyffredinol wrth gynllunio cyllidebau, o bosibl yn arbennig o berthnasol ar gyfer y gyllideb gofal iechyd gan fod chwyddiant gofal iechyd yn tueddu i fod yn uwch na lefelau chwyddiant safonol. Yn y dystiolaeth a gyflwynwyd i ni, awgrymodd swyddogion iechyd bod ffigurau chwyddiant mwy perthnasol yn cael eu defnyddio wrth gynllunio cyllidebau gofal iechyd, ond ni roddwyd rhagor o fanylion ynghylch y tybiaethau a ddefnyddir i ganfod effeithiau gwirioneddol y newidiadau cyllidebol a nodir yn y tablau a ddarparwyd.

Tybiaethau'r gyllideb a chynllunio ar gyfer ymrwymadau a deddfwriaeth y Llywodraeth

Rydym yn pryderu ynghylch effeithiau ymrwymadau'r Llywodraeth a'r deddfwriaeth y mae'n ei chynllunio o ran y gyllideb. Nodir pedair o'r deddfwriaethau hynny mewn Atodiad i'r llythyr hwn. Yn ein sesiwn graffu,

pwysleisiodd Gweinidogion fod pob un ohonynt yn parhau i gael eu trafod, ac nad oedd casgliadau pendant eto ynghylch goblygiadau cyllidebol yr ymrwymadau hyn yn y blynyddoedd nesaf. Rydym yn parhau i bryderu am yr effaith bosibl y gallai cyflawni'r ymrwymadau hyn ei chael yng nghylchoedd cynllunio'r gyllideb yn y dyfodol, a bwriadwn barhau i adolygu'r mater hwn yn ein rhaglen waith ein hunain yn y dyfodol.

Cymorth refeniw ychwanegol ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol

Er ein bod yn croesawu ymrwymiad y Llywodraeth i:

- ddarparu £83 miliwn yn ychwanegol yn 2012-13 i roi Byrddau Iechyd Lleol ar sail ariannol gynaliadwy; a
- darparu rhagor o arian yn y ddwy flynedd nesaf,

rydym yn ansicr a fydd lefel y dyraniadau arian cyffredinol a'r dyraniadau unigol yn ddigonol i fynd i'r afael â'r anawsterau ariannu y mae'r Byrddau Iechyd Lleol eisoes wedi'u nodi yn y flwyddyn gyffredol.

Gwyddom fod £20 miliwn eisoes wedi'i ddyrannu i Fwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda, ac mae'r £63 miliwn sy'n weddill i'w ddyrannu o hyd. Rydym yn croesawu'r sicrwydd a roddodd y Gweinidog y bydd gwybodaeth am y dyraniadau yn cael ei chyhoeddi cyn gynted ag y bydd ar gael, o bosibl o fewn y mis nesaf.

Rydym yn dal yn bryderus, fodd bynnag, na fydd dyrannu'r arian ychwanegol sydd ar gael ar ddechrau cyfnod nesaf y gyllideb o bosibl yn rhoi digon o hyblygrwydd i'r Gweinidog os oes angen rhagor o gymorth ar Fwrdd Iechyd unigol neu fwy nag un Bwrdd Iechyd Lleol tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Gallu gwasanaethau i sicrhau arbedion effeithlonrwydd parhaus

Yr hyn sy'n hanfodol i dybiaethau'r Gweinidog ynghylch gweithredu'r gyllideb hon yw sicrhau bod y sectorau iechyd a gofal cymdeithasol yn cyflawni llawer iawn o arbedion effeithlonrwydd. Rydym yn pryderu o hyd, yn benodol ynghylch gallu pob Bwrdd Iechyd Lleol i sicrhau'r arbedion sy'n ofynnol. Nid oeddem yn ei chael yn rhwydd rhannu hyder y Gweinidog y bydd yn bosibl cyrraedd y lefelau arbedion effeithlonrwydd yn gyson drwy'r sector iechyd yng Nghymru. Hefyd, clywsom mai un dull allweddol ar gyfer sicrhau'r arbedion effeithlonrwydd sy'n ofynnol fydd 'trawsnewid y gwasanaeth'. Rydym yn sicr y bydd angen rhagor o eglurder, yn ystod cyfnod y gyllideb hon, ynghylch sut y bydd trawsnewid o'r fath yn y gwasanaeth yn sicrhau'r arbedion yn ymarferol.

Disgwylir i Gyngor Gofal Cymru a'r Comisiynydd Pobl Hŷn sicrhau oddeutu 3 y cant o arbedion effeithlonrwydd y flwyddyn nesaf. Nodwn fod trafodaethau yn parhau gyda Llywodraeth Cymru ar y gyllideb, a bwriadwn ailedrych ar y materion hyn pan osodir y gyllideb atodol ar gyfer 2012-13 yn gynnar yn 2012. Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol o'r pwysau sy'n debygol o ddod ar ysgwyddau'r Comisiynydd Pobl Hŷn yn sgil newidiadau demograffig a mwy o ymwybyddiaeth am y swydd.

Hefyd, buom yn trafod gyda'r Gweinidog oblygiadau neilltuo'r gyllideb iechyd meddwl ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol, a chost monitro a rheoli hyn. Cytunodd y Gweinidog i anfon rhagor o wybodaeth i ni am y broses o neilltuo arian yn y maes polisi hwn ar hyn o bryd, a dywedodd ei bod yn tueddu i ffafrio parhau i neilltuo arian yn y dyfodol.

Cynllunio a gwariant cyfalaf

Bu gostyngiad sylweddol mewn gwariant cyfalaf ar draws y portffolio. Dywedodd y Gweinidog na fydd penderfyniadau ar wariant cyfalaf strategol ar ofal iechyd yn cael eu gwneud tra bo cynlluniau gwasanaeth gofal iechyd yn cael eu datblygu. Er ein bod yn deall nad yw hyn yn cael effaith ar gynlluniau cyfalaf sydd eisoes ar waith, mae gennym bryderon dirfawr y gallai oedi o ran gwneud penderfyniadau ar weithredu prosiectau cyfalaf yn brydlon yn y dyfodol, yn enwedig ar adeg pan fo cynlluniau cyfalaf cyhoeddus mor bwysig i'r economi ehangach.

Roeddem yn croesawu gonestrwydd y Dirprwy Weinidog wrth sôn am lefel y toriadau yn y gwariant cyfalaf yn ei phortffolio, ond rydym yn parhau i bryderu am yr effaith y gallai colli'r gwariant cyfalaf ei chael ar ledaenu rhaglen Dechrau'n Deg ymhellach.

Hyderaf y bydd ein sylwadau yn ddefnyddiol ar gyfer eich gwaith o graffu ar y gyllideb yn y dyfodol.

Yn gywir

Mark Drakeford

Mark Drakeford AC
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Atodiad 1

Goblygiadau cyllidebol ymrwymadau'r Llywodraeth

- **Mynediad gwell i feddygfeydd meddygon teulu gyda'r nos ac ar fore Sadwrn**

Dywedodd y Gweinidog wrthym nad oedd disgwyl y byddai goblygiadau cyllidebol i'r gwaith cychwynnol o edrych ar wella mynediad o fewn yr oriau craidd presennol ar gyfer Meddygon Teulu (8.00-18.30) a bod disgwyl y byddai'n cael ei gwblhau'n fuan.

Roedd gwaith pellach ar wella'r mynediad ar benwythnosau yn parhau i gael ei ddatblygu, fodd bynnag, ac nid oes gwybodaeth ariannol ar gael hyd yn hyn. Gwnaethom nodi sylw'r Gweinidog y gallai rhan o'r gwaith hwn edrych ar 'fodelau newydd i sicrhau mynediad', ond rydym yn parhau i chwilio am sicrwydd ynghylch sut y gellir cyflawni'r ymrwymiad hwn yn gyfangwbl o fewn cynlluniau'r gyllideb bresennol.

- **Cyflwyno archwiliadau iechyd blynyddol i bobl dros 50 oed**

Er ein bod yn cefnogi rhoi mwy o ffocws ar atal afiechydon, rydym yn pryderu nad oes ffigurau ynghlwm â'r ymrwymiad hwn. Bydd angen i unrhyw gyfrifiadau ar gyfer y gyllideb ystyried costau ychwanegol sy'n deillio o nodi unrhyw broblemau iechyd, yn ogystal â chost cynnig yr archwiliad iechyd blynyddol.

- **Cyflwyno a gweithredu'r Bil Glendid Bwyd**

Ym marn y Pwyllgor, roedd diffyg eglurder ynghylch goblygiadau'r ddeddfwriaeth hon o ran y gyllideb, yn arbennig yng nghyd-destun y gostyngiad sylweddol yng nghyllideb yr Asiantaeth Safonau Bwyd. Er ein bod yn cydnabod bod cyfleoedd o bosibl i awdurdodau lleol gynhyrchu incwm a allai helpu i dalu am ei weithredu, mae angen ystyried goblygiadau cyllidebol cyflwyno a gweithredu'r ddeddfwriaeth hon ymhellach.

- **Cyflwyno a gweithredu'r Bil Gwasanaethau Cymdeithasol**

Rydym yn ymwybodol y bydd arian yn cael ei ddyrannu o ddyraniad cyllidebol Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy i fwrw ymlaen â'r Bil Gwasanaethau Cymdeithasol, ond mae'r Llywodraeth yn parhau i wneud y gwaith manwl sy'n angenrheidiol i nodi costau gweithredu'r Bil. Er ein bod yn deall yr ystyrir hyn wrth i'r Llywodraeth ddatblygu'r

Bil ymhellach, mae'n parhau i fod yn faes lle y bydd angen sicrwydd y bydd arian ar gael i gyflawni'r bwriad o ran y ddeddfwriaeth.